

Zorgpad asielzoekster met flowchart

Achtergrondinformatie Asielzoekers

Doel zorgpad

Zoveel mogelijk eenduidig beleid t.a.v. de begeleiding van een zwangere asielzoekster

Definitie

Een asielzoeker is iemand op de vlucht die internationale bescherming zoekt, maar wiens beroep op vluchtelingenstatus nog niet bepaald is. Een asielzoeker kan alleen bescherming aanvragen in het land van aankomst.

Inleiding

Een asielzoeker moet een grens oversteken om asiel aan te kunnen vragen. Vervolgens moet men in staat zijn om te bewijzen dat ze voldoen aan de criteria om beschermd te worden als vluchteling. Soms worden mensen die arriveren aan een grens afgeschilderd als 'illegale' vluchtelingen of migranten, maar in werkelijkheid is het oversteken van een internationale grens om asiel aan te vragen niet illegaal, en zou volgens internationale afspraken iedere asielaanvraag op zijn minst gehoord moeten worden middels een asielprocedure.

In Nederland beslist de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) of een asielzoeker wordt erkend als vluchteling. Asielzoekers die als vluchteling worden erkend krijgen de 'vluchtelingenstatus'; zij worden in Nederland ook wel statushouders of vergunninghouders genoemd.

Op dit ogenblik is er een grote toestroom van asielzoekers naar Nederland. De toestroom is zo groot dat er her en der in het land nieuwe AZC (asielzoekerscentra) geopend worden. Maar ook het aantal in de gemeenten geplaatste asielzoekers neemt toe. Dit houdt in dat u als verloskundige in uw regio te maken kunt krijgen met de zeer kwetsbare groep zwangere asielzoekers.

Dit zorgpad is een samenvatting van het ketenrichtlijn Asielzoekers (zie link onderaan) opgesteld door de verschillende beroepsgroepen die betrokken zijn bij de zwangere asielzoekster.

Afspraken

Zwangere asielzoeker is gezamenlijke verantwoordelijkheid. Aan de hand van de ketenrichtlijn en de betrokken ketenpartners hebben o.a. de KNOV en NVOG de bouwstenen aangeleverd die de verloskundig zorgverlener nodig heeft om gefundeerd netwerk te bouwen rondom de zwangere asielzoeker, te weten:

- Kennis over de risico's, de zorgbehoefte en kwetsbaarheid van de zwangere asielzoekers te vergroten
- Competenties van een verloskundig zorgverlener bij de begeleiding van de zwangere asielzoeker
- Rol van de ketenpartners in het proces van geboortezorg asielzoekers
- Ketenrichtlijn, met als leidraad de uitwerking over laaggeletterdheid en casemanagement

Zorgpad asielzoekster met flowchart

1. Alle zwangeren starten in de 1e lijn. Bij een 2e lijn indicatie blijft de 1e lijnverloskundige betrokken bij de zorg als casemanager voor het waarborgen van sociaal/maatschappelijk afspraken zoals kraamzorg en JGZ. In de kliniek is gekozen voor 2 klinisch verloskundigen en 1 gynaecoloog als aanspreekpunt geboortezorg asielzoekers.
2. Verwijzing naar de gynaecoloog
De eerstelijns-verloskundige informeert het GZA (Gezondheidszorg Asielzoekers) op locatie middels zorgmail over de doorverwijzing naar de gynaecoloog en legt dit vast in dossier. GZA op locatie registreert gegevens in het HIS (Huisartsen Informatie Systeem). De verloskundige regelt de afspraak met de gynaecoloog. Hierbij zorgt zij bij voorkeur voor een warme overdracht (telefonisch). De gynaecoloog is na een overdracht te allen tijde medisch eindverantwoordelijk. Bij vragen of problemen rondom de zwangerschap van de asielzoeker wordt contact opgenomen met de gynaecoloog.
3. Beleid bij initiële presentatie in 2e lijn
Wanneer een zwangere asielzoeker zich onverhoopt om welke reden dan ook voor de eerste keer tijdens haar zwangerschap ongeacht de termijn in de 2e lijn presenteert dient er aandacht te zijn voor alle aandachtspunten die in het bovenstaande zorgpad zijn beschreven. Cliënt dient dan door een zorgverlener of secretaresse uit de 2e lijn via een telefonische en schriftelijke overdracht te worden aangemeld bij de 1e lijns-verloskundigenpraktijk die over het desbetreffende AZC gaat en indien zij geen medische indicatie heeft dient zij aan de 1e lijn te worden overgedragen. In onderling overleg kan dan worden afgesproken wie welke taken op zich neemt (denk aan het afnemen van bloedonderzoek, aanmelden bij kraamzorg etc, afhankelijk van de termijn waarop cliënt zich presenteert). Ook wanneer cliënt medisch blijft dient zij te worden aangemeld bij de 1e lijn ivm de huisbezoeken en de zorg in de kraamtijd. De eerstelijns-verloskundige is in principe altijd casemanager.
4. Dossier meegeven
Bij elke controle dient cliënt een kopie van haar eigen dossier mee te krijgen of moet de zorgverlener een adequate notitie maken op de zwangerschapskaart die de cliënt bij zich draagt met een leesbare vermelding van de naam van de zorgverlener bij deze notitie. Bij de eerstelijns-verloskundige kan dat de gebruikelijke zwangeren-kaart zijn of een actuele uitdraai van het dossier. Bij controles in de 2e lijn zal bij elke controle indien nodig een uitdraai van het dossier worden meegegeven (een print screen van het voorblad en het zwangerschapsverloop is voldoende). De uitdraai kan worden gemaakt door de secretaresse, maar het is de verantwoordelijkheid van de gynaecoloog / verloskundige / artsassistent om een adequate opdracht aan het secretariaat in het dossier te zetten. Deze afspraak is gemaakt om er voor te zorgen dat bij een onverwachtse overplaatsing cliënt altijd haar dossier zelf nog zal hebben en er hierdoor minder delay in overdracht zal plaatsvinden.
5. Gebruik van een tolk
Bij geen of matige taalvaardigheid van de cliënt in Nederlands of Engels (of andere gemeenschappelijke taal) dient gebruik gemaakt te worden van een tolk, zéker bij eerste

Zorgpad asielzoekster met flowchart

intake, een counseling en andere langere (belangrijke) gesprekken. Bij simpele controles kan eventueel worden

volstaan met gebruik van vertaling door een naaste of van google translate en/of andere apps ('Chatting Doc'). Men dient zich te realiseren dat een vertaling via google translate zijn beperkingen heeft. Het inzetten van een tolk voor asielzoekers met een COA-zorgpasnummer wordt vergoed, informatie hierover staat op de website <http://www.rzasielzoekers.nl/>. In principe gaan tolkgesprekken voor asielzoekers via Concorde: telefoonnummer 020-8202892.

Indien zij geen tolk beschikbaar hebben wordt u verwezen naar het TvCN (Tolkvertaalcentrum Nederland): 088- 2555222. Het is belangrijk om te vragen om een vrouwelijke tolk.

6. Beleid bij niet verschijnen op afspraak

Het komt bij asielzoekers vaker dan gemiddeld voor dat een persoon niet op een gemaakte afspraak verschijnt. De oorzaak hoeft niet bij de cliënt zelf te liggen. Denk hierbij aan een (onverwachtse) overplaatsing, problemen met transport of communicatieproblemen bij het maken van de afspraak. Daarom draagt de zorgverlener in deze gevallen gedeelde verantwoordelijkheid. Bij het niet verschijnen van een cliënt op een afspraak dient de zorgverlener/secretaresse vast te leggen in het dossier:

- Allereerst een telefonisch contact op te nemen met de zwangere. - Indien dit niet lukt; een nieuwe schriftelijke oproep te doen. De dienstdoende verloskundige brengt deze afspraak op papier langs bij de cliënt. De 2e lijn mag van deze service ook gebruik maken.
- Bij geen respons binnen één week: contact op te nemen met COA, deze neemt contact op met zwangere asielzoeker. Bij meer spoed dient direct contact opgenomen te worden met COA. - Uit te vinden waardoor de afspraak is gemist en voor de toekomst proberen het probleem op te lossen.

7. Overplaatsing.

Zwangere asielzoekers vallen bij de richtlijn Zorgcoördinatie rondom verhuizingen tussen de COA en GCA onder de categorie risicogroep. Zwangere asielzoekers worden in principe 6 weken voor de uitgerekende datum tot 6 weken na de bevalling niet meer verhuisd of overgeplaatst. Alleen in overeenstemming met de GCA, de verloskundige zorgverlener en de asielzoeker ter uitsluiting van medisch risico kan van deze termijn worden afgeweken. Dit lijkt echter in de praktijk niet altijd zo te gaan. Ook vóór deze termijn komt het zeer regelmatig voor dat zwangere asielzoekers (meerdere keren) worden overgeplaatst. Deze overplaatsingen zorgen voor onderbrekingen in de continuïteit van zorg en het is van uiterst belang dat er in deze gevallen een goede zorgoverdracht plaatsvindt tussen de verschillende partijen.

- Bij de aanzegging te verhuizen checkt het COA of de zwangere asielzoeker een afspraak bij de verloskundige of gynaecoloog heeft lopen

Zorgpad asielzoekster met flowchart

- De COA medewerker attendeert en controleert de bewoner op het afzeggen en verplaatsen van medische afspraken, zelfstandig of via de praktijklijn
- Bij verhuizing wordt de zwangere actief door het GCA overgedragen naar het nieuwe GCA; indien de verhuizing bij het GCA bekend is
- COA informeert, indien bekend, GCA op locatie over de verhuizing of komst van een zwangere asielzoeker
- COA informeert de casemanager van de op handen zijnde verhuizing van de zwangere asielzoeker. De casemanager informeert de hoofdbehandelaar indien dit de gynaecoloog is.
- De hoofdbehandelaar zorgt, wanneer de nieuwe zorgverlener bekend is, voor een koude én warme (telefonische) overdracht van de zwangere asielzoeker
- Als de 2e lijn als hoofdbehandelaar als eerste de overplaatsing door krijgt, informeert zij daarover de casemanager (1e Lijn)
- De casemanager informeert ook de kraamzorg

Praktische zaken

Vervoer

Zittend ziekenvervoer middels de zorgtaxi kan geregeld worden via de COA Let op: De zorgtaxi heeft een aanrijdtijd van 60 minuten.

Indien een ambulance noodzakelijk is, op inschatting van de verloskundig zorgverlener, wordt deze door de verloskundige (zo nodig in overleg met de gynaecoloog) gebeld.

Wanneer er geen verloskundige zorgverlener aanwezig is ondersteunt het COA de asielzoeker bij het regelen van het vervoer naar het ziekenhuis. In de zwangerschap is er een machtiging aangevraagd voor taxivervoer. Er is toegang tot zittend ziekenvervoer op medische indicatie tijdens de gehele zwangerschap.

Verzekering en vergoedingen

Asielzoekers hebben een basisverzekering. Tolkentelefoon wordt voor asielzoekers die in de procedure zitten vergoed. De zorgtaxi wordt vergoed voor vervoer vanaf AD 36 weken tot en met de partus. De zwangere kan bij het COA een kraampakket aanvragen en een vergoeding voor de aanschaf van babyspullen. Verder leven zij van een weekbudget afhankelijk van de gezinssamenstelling en de locatie waar zij wonen. Een NT- meting of GUO wordt alleen vergoed als cliënt een indicatie heeft (bijvoorbeeld bij een eerder kind met Down-syndroom). Er geldt dan geen eigen risico.

De Praktijklijn

In afwezigheid van de lokale artsen/verpleegkundigen op het GCA (bijvoorbeeld tijdens diensturen) wordt de huisartsenzorg 24/7 landelijk gecoördineerd door de 'Praktijklijn' in Wageningen:

- Is onderdeel van het GCA
- Verwerkt medische post in patiëntendossiers, ondersteunt in het maken van afspraken tussen asielzoeker en zorgverlener
- Behandelen aanvragen van medische dossiers door bv. Specialist
- Dient als back-up voor huisarts van GCA als deze niet aanwezig is op centrum
- Kan medische vragen beantwoorden en recepten voorschrijven
- Triageren bij zorgvragen en geeft zelfzorgadviezen

Zorgpad asielzoekster met flowchart

- Verwijst door naar een huisarts(en post) of zorgt dat de asielzoeker gezien wordt
- Is aangesloten op het HIS (Huisartsen Informatie Systeem)
- De praktijklijn is te bereiken op 088-1122112.
- De intercollegiale overleglijn is te bereiken op 088-1122113.

Communicatie tussen VK / GYN en COA

De vuistregel is dat alle schriftelijke communicatie plaatsvindt door middel van zorgmail (edifact). Dit zorgmailbericht wordt dan gestuurd naar het zorgmailadres van COA op de locatie van de betreffende cliënt. Het COA op deze locatie koppelt het bericht aan het dossier van de cliënt. Geldt ook voor de zwangerschapsverklaring. Kunt u niet werken met zorgmail, dan geldt de volgende werkwijze: het document faxen naar de GCA Praktijklijn, ofwel het in te scannen en te e-mailen naar het faxadres van de Praktijklijn.

- Fax: 088-1122110 of fax.backoffice@gcasielzoekers.nl (middels scan)
- Post: GCA Wageningen, Postbus 395, 6700 AJ Wageningen
- Het zorgmailadres: 500041292@lms.lifeline.nl

Voor een warme overdracht aan de verpleegkundigen of praktijkassistentes kan gebeld worden naar de directe nummers van het GCA (zie kopje 'GCA' hierboven).

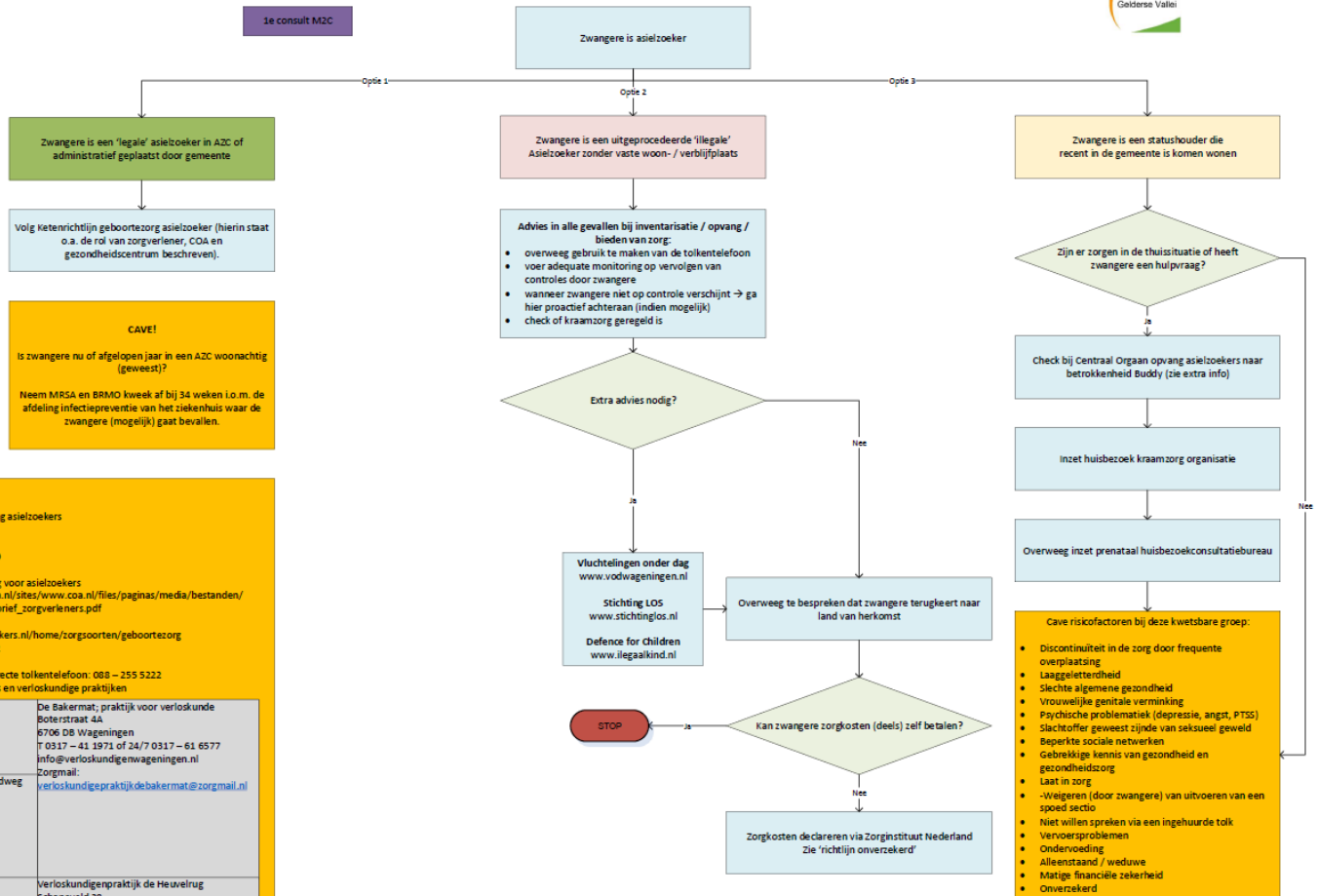
COA (Centraal Orgaan Asielzoekers)

Bekleedt de zogenaamde 'Niet Medische Gidsfunctie'. Het COA is aanwezig op alle asielzoekerscentra en helpt hierin legio logistieke en praktische (niet medische) zaken. Zo kunnen zij in de medische zorg bijvoorbeeld een zwangere asielzoeker wijzen op de gang van zaken in de Nederlandse zorg, bijvoorbeeld een zwangere ondersteunen bij de aanmelding bij de verloskundige.

Zorgpad asielzoekster met flowchart

Zorgpad asielzoekers

Oktober 2020

Extra info:

- Centraal Orgaan opvang asielzoekers
Postbus 3002
2280 ME Rijswijk
T 088 – 715 7000
- Ketenrichtlijn
Gezondheidszorg voor asielzoekers
https://www.coa.nl/sites/www.coa.nl/files/paginas/media/bestanden/gza_informatiebrief_zorgverleners.pdf
www.masielzoekers.nl/home/zorgsoorten/geboortezorg
T 088 – 112 2112
- Tolkiencentrum
www.tvon.nl/ directe tolktelefoon: 088 – 255 5222
- Contactgegevens AZC's en verloskundige praktijken

AZC 'de Leemkuil' Keijenbergsedweg 10 6705 BN Wageningen T 088 – 715 5900 wageningen@coa.nl	De Bakermat, praktijk voor verloskunde Boterstraat 4A 6706 DB Wageningen T 0317 – 41 1971 of 24/7 0317 – 61 6577 info@verloskundigenwageningen.nl Zorgmail: verloskundigepraktijkdebakermat@zorgmail.nl
AZC 'Wageningen-Bosrandweg' (ingang: Scheidingslaan) 6704 PH Wageningen T 088 – 715 5600 wageningen@coa.nl	Verloskundigepraktijkdehuvelrug Schooneveld 29 3911 XR Rhinenv T 06 – 22 49 79 29 info@huvelrugverloskundigen.nl Zorgmail: verloskundigepraktijkdehuvelrug@zorgmail.nl of 500058569@lms.lifeline.nl
AZC 'Leersum' De Hoogstraat 8 3956 NB Leersum T 088 – 715 2311 leersum@coa.nl	Trudi Alblas Doula T 06 – 29 56 49 12 trudialblas@gmail.com www.trudialblas-doula.nl

Website richtlijn asielzoekers:

<https://www.knov.nl/vakkennis-en-wetenschap/tekstpagina/535-3/zorg-voor-zwangereasielzoekers/hoofdstuk/787/zorg-voor-zwangere-asielzoekers/>

Op deze site meerdere documenten m.b.t. zorg voor de zwangere asielzoekster.